

SLOVO ÚVODEM

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA
předseda ČLS JEP

Vážení novináři a zástupci široké veřejnosti, dostáváte newsletter shrnující aktivity České lékařské společnosti JEP za první pololetí 2025. Nejvýznamnější událostí bylo udělení našeho nejvyššího ocenění – Purkyňovy ceny – významnému českému neurologovi prof. MUDr. Vladimíru Komárkovi, CSc. O významu tohoto dětského neurologa svědčí, že na ocenění byl navržen dokonce šesti našimi členskými společnostmi.

V tomto pololetí trochu opadl zájem členských společností o pořádání tiskových konferencí – uskutečnila se jen jedna a v tomto vydání newsletteru o ní píšeme. Ale na podzim 2025 je plánováno tiskových konferencí hned několik a budeme vás o nich včas informovat. Výraznější zájem – prezenční i distanční – o Cluby Jana Evangelisty Purkyně. Střídala se zde témata historická, společenská i medicínská, často velmi aktuální. Všechny Cluby JEP jsou stále dostupné na stránkách www.cls.cz, snad vás některý z nich zaujme. Příští, již 50. Club JEP, proběhne 23. září jako zamyšlení nad budoucností medicíny na téma „Zvítězí buňky nad umělou inteligencí?“. Přeji vám hezké léto a těšíme se na setkání s vámi na některé z plánovaných podzimních akcí.

67. PURKYŇŮV DEN

Cena Jana Evangelisty Purkyně pro profesora Vladimíra Komárka

Svátkem České lékařské společnosti J. E. Purkyně a také oslavou české neurologie byl letos tradiční Purkyňův den 18. června v Libochovicích. Při jeho příležitosti byla z rozhodnutí předsednictva ČLS JEP udělena Cena Jana Evangelisty Purkyně **prof. MUDr. Vladimíru Komárkovi, CSc.**

Profesor Komárek patří k nejvýznamnějším žijícím osobnostem české dětské neurologie, neurologie, pediatrie a epileptologie a nebývale zvýšil prestiž české medicíny. Je aktivním členem mnoha odborných společností v ČR i v zahraničí. Jeho odborná a vědecká práce byla opakovaně oceněna, mj. čestnou medailí ČLS JEP, titulem Ambassador for Epilepsy od Mezinárodní ligy proti epilepsii (ILAE) či Cenou ministra zdravotnictví za lékařský výzkum a vývoj.

Prof. Komárek vychoval celé generace svých nástupců a významně se podílel na uznání dětské neurologie jako základního oboru specializačního vzdělávání. Osm let byl děkanem 2. lékařské fakulty UK v Praze a čtyři roky předsedou Asociace děkanů lékařských fakult.

V průběhu odborného programu letošního Purkyňova dne na počest laureáta a jeho oboru zazněly přednášky 100 let československé neurologie (prof. MUDr. Petr Marusič, Ph.D.), 80 let československé dětské neurologie (MUDr. Klára Brožová, Ph.D.), 100 let světové encefalografie (prof. MUDr. Milan Brázdil, Ph.D.) či Profesor Komárek – epileptolog a člověk s vizí (prof. MUDr. Pavel Kršek, Ph.D.).

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=dt82p7MGkU

TISKOVÁ KONFERENCE

Matka, dítě a cukrovka – o zdraví jde hned dvakrát

„I navzdory dramatickému poklesu porodnosti v ČR, jehož jsme svědky v posledních třech až čtyřech letech, zůstává relativní počet těhotných s diabetem – jak přítomným již před otěhotněním, tak vzniklým v průběhu těhotenství – zhruba stále na stejné procentuální úrovni,“ uvedl úvodem tiskové konference ČLS JEP 25. června v Lékařském domě **prof. MUDr. Antonín Pařízek, CSc.**, z Kliniky gynekologie, porodnictví a neonatologie 1. LF UK a VFN v Praze „U Apolináře“ a člen výboru České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP.

Zmíněný dramatický pokles porodnosti dokládají nejnovější data z Národního registru reprodukčního zdraví. V roce 2022 počet porodů poprvé klesl pod 100 000 ročně na 99 611, v roce 2023 se v ČR uskutečnilo 89 462 porodů, v loňském roce jich bylo již jen 82 479 a narodilo se 84 311 dětí.

Diabetes mellitus, lidově cukrovka, patří v současnosti k nejrozšířenějším onemocněním. Týká se již zhruba každého desátého obyvatele Česka – a dalšího možná až čtvrt milionu lidí u nás o svém onemocnění dosud ani neví. V naprosté většině případů se jedná o diabetes mellitus 2. typu, při kterém tělo nedokáže vyrábět dostatečné množství inzulínu nebo na inzulín dostatečně nereaguje (tzv. inzulínová rezistence). Vedle toho existuje ještě diabetes mellitus 1. typu, při němž imunitní systém pacienta útočí na buňky vyrábějící inzulín a ničí je.

PÉČE O ŽENY S DIABETEM PŘÍTOMNÝM JIŽ PŘED OTĚHOTNĚNÍM

„S narůstající mírou výskytu diabetu 1. i 2. typu v reprodukčně aktivní populaci roste počet žen, které vstupují do těhotenství s již diagnostikovanou cukrovkou. Hovoříme o tzv. pregestačním diabetu, který významně zvyšuje rizika nejen pro těhotnou ženu, ale i pro její nenarozené dítě,“ uvedla **MUDr. Hana Krejčí, Ph.D.**, lékařka interní a diabetologické ambulance pro těhotné Kliniky gynekologie, porodnictví a neonatologie 1. LF UK a VFN v Praze.

Jedná se především o riziko preeklampsie (závažné těhotenské komplikace spojené se špatným vývojem placenty), makrosomie plodu (porodní hmotnost vyšší než 4000 gramů), císařského řezu nebo novorozenecké hypoglykemie, kdy má novorozenec sníženou hladinu glukózy (cukru) v krvi pod normální hodnoty. Tento stav může být nebezpečný, protože glukóza je hlavním zdrojem energie pro mozek a další orgány.

MUDr. Krejčí uvedla, že ženám s cukrovkou se doporučuje plánovat těhotenství v období výborné kompenzace jejich onemocnění, jejíž dosažení může usnadnit využití moderních technologií, jako je kontinuální monitoring glykemie s pomocí senzorů zavedených do podkoží a nových typů inzulínové léčby, které zlepšují výhled na zdravý průběh těhotenství.

DIABETES V TĚHOTENSTVÍ – „JEN“ TĚHOTENSKÁ CUKROVKA?

Gestační diabetes mellitus neboli těhotenská cukrovka je vlastně typem diabetu 2. typu, který vzniká až v těhotenství v důsledku hormonálních a metabolických změn v těle matky a který po porodu zpravidla zase mizí.

K nejvýznamnějším rizikovým faktorům vzniku gestačního diabetu patří obezita (body mass index BMI > 30 kg/m²) a věk nad 35 let. Podle dat Národního registru reprodukčního zdraví se od roku 2000 zvýšil průměrný věk rodiček v ČR o 4 roky (na 31,1 roku) a prvorodiček téměř o 5 let (na 29,7 roku). Ve věku nad 35 let v ČR rodilo 20 203 žen, nad 40 let 4 103 žen a nad 45 let 347 žen. Průměrný věk rodiček s diabetem byl loni 32 let. *„Alarmující je, že v Praze a Středočeském kraji*

vstupuje 32 % žen do těhotenství s nadváhou, resp. obezitou. V Olomouckém kraji je to dokonce 43 %,“ uvedl nejnovější statistická data prof. Pařízek.

„Těhotenská cukrovka dnes představuje jednu z nejčastějších metabolických komplikací v těhotenství. V České republice postihuje přibližně každou sedmou těhotnou ženu a její výskyt má stoupající tendenci, zejména v souvislosti s vyšším věkem rodiček, nárůstem obezity a změnami životního stylu,“ uvedla své téma **MUDr. Kateřina Anderlová, Ph.D.**, z interní a diabetologické ambulance pro těhotné Kliniky gynekologie, porodnictví a neonatologie 1. LF UK a VFN v Praze s tím, že: *„Těhotenská cukrovka často probíhá bez výrazných příznaků, ale může mít vážné důsledky pro matku i její dítě. Proto se v těhotenství dělá cílené vyšetření, tzv. screening těhotenské cukrovky, aby se onemocnění včas rozpoznalo. Pokud není těhotenská cukrovka dostatečně léčena, může vést ke komplikacím nejen během těhotenství a porodu, které již byly vyjmenovány výše, ale i v pozdějším věku dítěte. Až u poloviny žen s těhotenskou cukrovkou se může navíc diabetes později v životě znovu objevit, proto je důležité, aby byly i nadále po porodu pravidelně sledovány u svých praktických lékařů.“*

Základem léčby těhotenské cukrovky je diabetická dieta a přiměřená pohybová aktivita, které u většiny žen zpravidla stačí k dosažení dobré kompenzace. Pokud ne, pak jsou těhotným k dispozici možnosti moderní farmakoterapie. Důležitý je opět kontinuální monitoring glykemie.

ČESKÁ STUDIE: VLIV NEDOSTATEČNĚ KONTROLOVANÉHO DIABETU MATKY NA PLOD

O významu důsledné kontroly diabetu matky během těhotenství svědčí výsledky originální české ultrazvukové studie prezentované v roce 2022 v programu kongresu Mezinárodní společnosti pro ultrazvuk v porodnictví a gynekologii (ISUOG) a publikované v odborném časopisu BMC Pregnancy and Childbirth v roce 2024. Informaci pro tiskovou konferenci připravil hlavní autor studie **MUDr. Patrik Šimják, Ph.D.**, z oddělení fetální medicíny Gennet, s.r.o: *„Diabetes mellitus 1. typu u těhotné zásadně ovlivňuje vývoj plodu. Mimo jiné bylo prokázáno, že zvyšuje riziko vzniku vývojových vad srdce, ovlivňuje strukturu a funkci myokardu. Za příčinu se obecně považuje chronická hyperglykemie matky, tedy zvýšená hladina cukru v krvi. Naše prospektivní ultrazvuková studie u těhotných s kontinuálním monitoringem glykemie pomocí senzorů ale vůbec poprvé popsala, že systolickou funkci srdce plodu negativně ovlivňují i epizody hypoglykemie matky.“*

Hypoglykemický stav vzniká v okamžiku, kdy se koncentrace glukózy v krvi dostane do nerovnováhy s množstvím inzulínu, resp. se její obsah v krvi oproti inzulínu snižuje.

K hypoglykemii dochází nejčastěji při léčbě cukrovky předávkováním inzulínu nebo perorálních antidiabetik, negativní roli může ale sehrát např. i nižší příjem potravy, zvracení či výrazná fyzická úroveň glykemické kontroly ve studii výrazně korelovala s kvalitou srdeční činnosti plodu.

Nejvýznamnější byly negativní změny mezi výkyvy glykemie matky s ohledem na funkci pravé srdeční komory plodu a srdeční výdej. *„Naše studie tedy podtrhuje důležitost precizní kompenzace diabetu před těhotenstvím i během něj a otevírá cestu k časnějšímu a cílenějšímu sledování srdeční funkce plodu u rizikových matek. Výsledky podporují potřebu mezioborové spolupráce diabetologů, gynekologů a fetálních kardiologů,“* zdůraznil MUDr. Šimják.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=TXAlgy5KmkY

CLUBY JEP

Podvečerní diskusní setkání v Lékařském domě nabízejí mnoho témat, často s filozofickým přesahem za hranice medicíny. Pokud jste je dosud nenavštívil nebo nesledovali on-line, nevadí – nabízíme vám příležitost zhlédnout záznamy všech, které se zatím letos uskutečnily (a s podzimem budou následovat další). Jejich sledování vám může smysluplně zpříjemnit čas letního odpočinku – a věříme, že jako novináři v nich najdete i inspirativní témata pro svou práci.

XLIV. SETKÁNÍ CLUB JEP

Nemoci minulého tisíciletí

Setkání nad knihami Tisíc let nemocí a válek z kostnic Čech a Moravy (Smrčka, Musilová) a Patologické mikroskopické nálezy v kosterních pozůstatcích významných osobností české historie (Povýšil) proběhlo 29. ledna. Prozkoumejte s našimi hosty tajemství kostnic u nás a poznejte, co vypovídají o vývoj nemocí v průběhu druhého tisíciletí našeho letopočtu, o chorobách bohatých a chudých či o jejich stravě. Atraktivním tématem je jistě i to, co přinesl výzkum kosterních pozůstatků slavných Čechů.

S moderátory setkání prof. Štěpánem Svačinou a prof. Janem Škrhou na tato a další témata besedovali RNDr. Kateřina Podolská, Ph.D., z Ústavu fyziky atmosféry AV ČR, prof. MUDr. Václav Smrčka, CSc., z Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků 1. LF UK Praha, prof. MUDr. Ctibor Povýšil, DrSc. z Ústavu patologie 1. LF UK a VFN v Praze a prof. MUDr. Ivo Mařík, CSc., předseda Společnosti pojivových tkání ČLS JEP.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=t9p8B9GzNXI

XLV. SETKÁNÍ CLUB JEP

Filmy o přírodě a historie Ekofilmu

Přírodopisné filmy patří ke stálým televizním programům, některé televizní stanice se na ně i přímo orientují. Nicméně mění se v éře multimédií nějak role filmového dokumentu a jeho sledovanost? O tom, jak se dělá film o přírodě od scénáře k vlastní realizaci, zda ještě v Evropě vůbec existuje panenská příroda, jaká je příroda přežívající v prostředí obývaném člověkem a jak spolu souvisí zdraví ekosystémů a lidské zdraví hovořili 19. února moderátoři setkání prof. Štěpán Svačina a doc. Roman Šmucler s RNDr. Jitkou Radovou, ekoložkou a někdejší dramaturgyní a organizátorkou Ekofilmu, Bc. Veronikou Duškovou, někdejší tiskovou mluvčí a moderátorkou Ekofilmu, doc. Ladislavem Mikem, přírodovědcem, emeritním ministrem životního prostředí ČR a současným ředitelem Ekofilmu, prof. Pavlem Kovářem, emeritním děkanem Přírodovědecké fakulty UK a prezidentem Ekofilmu v letech 2004–2010, Stevem Lichtagem, producentem a režisérem filmů o přírodě a vztahu lidí k ní, RNDr. Janem Hoškem, přírodovědcem, ilustrátorem, režisérem a scénáristou filmů o přírodě, a Mgr. Michaellem Havasem, režisérem řady zejména zahraničních filmů o přírodě a civilizaci.

Protože jak z uvedeného výčtu vyplývá, velká část hostů je anebo v minulosti byla spojena s českým mezinárodním soutěžním festivalem filmů s tematikou životního prostředí, přírodního a kulturního dědictví EKOFILM, mimochodem nejstaršího svého druhu v Evropě, anebo se podílela a podílí na práci v jeho porotě, můžete spolu s nimi nahlédnout i do vlastního procesu, jak se soutěžní filmy vlastně hodnotí.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=21ZafPw5x8s

XLVI. SETKÁNÍ CLUB JEP

Rodičovství v medicíně

Ve středu 19. března byla při setkání v Lékařském domě řeč o relativně málo diskutovaném tématu. V nedávné době přitom proběhly mezi reprezentativním počtem lékařů dva průzkumy, jejichž výsledky ukazují, že „sladčování“ péče o rodinu s profesí lékaře zůstává i v dnešní době velkou výzvou. Zároveň upozorňují na dosud podceňovanou roli a skrytý potenciál podpory rodičů na pracovišti v personální stabilizaci zdravotnictví. Debaty na toto téma jsou jistě do jisté míry kontroverzní a velmi osobní, nicméně „rodičovství v medicíně“ si jistě zasluhuje větší pozornost i na půdě ČLS JEP. A proto si moderátoři doc. Roman Šmucler a doc. David Zogala pozvali k diskusi MUDr. Daniela Bohutínské, mladého lékaře a otce tří dětí, který strávil 2 roky na rodičovské dovolené, MUDr. Karolína Kočí, primářku Interní kliniky ÚVN Praha, matku 6letého dítěte, MUDr. Irenu Maříkovou, MBA, ředitelku IPVZ a matku ročního dítěte, MUDr. Veroniku Vlachovou, lékařku Kliniky rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze, matku 2letého dítěte, která byla iniciátorkou průzkumu Rodičovství v medicíně, a MUDr. Alenu Šebkovou, předsedkyni Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP, matku dvou dospělých synů.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=N9YehxeJ-uk

XLVII. SETKÁNÍ CLUB JEP

Národní identita a spor o smysl českých dějin

Ryze historicko-filozofické téma mělo klubové setkání v Lékařském domě 16. dubna. Spor o smysl českých dějin, a v širším kontextu řešení tzv. české otázky, je stále živým tématem ovlivňujícím i to, jak sami na sebe pohlížíme a jak se prezentujeme vůči světu.

Češi zažili v 19. století nebývalý národní a kulturní vzestup, což nebyla žádná samozřejmost, to samé se nepovedlo třeba Skotům, Velšanům či Baskům. Hledání nových základů českého sebevědomí vedlo přes spor o pravost Rukopisů až k Masarykově koncepci československé politiky a její kritiku. Nečekaným „vedlejším produktem“ byl vznik dvojího dějepisectví –

reformačně demokratického versus katolicko-konzervativního (Jirásek versus Durych). Zajímavou otázkou je pojetí národa a identity za tzv. třetí republiky či socialistického národa a socialistické identity reprezentované Zdeňkem Nejedlým. A tak základní otázka na své zodpovězení stále čeká – existuje z dnešního pohledu ideová kontinuita českých dějin a jejich jednotící smysl?

S prof. Štěpánem Svačinou a doc. Romanem Šmuclerem na tato témata hovořili prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc., z Ústavu českých dějin Filozofické fakulty UK, PhDr. Adéla Gjuričová, Ph.D., ředitelka Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, prof. Mgr. Miloš Havelka, CSc., z Fakulty humanitních studií UK a doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D., ředitel Ústavu českých dějin Filozofické fakulty UK.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=ILPBY79uXVs

XLVIII. SETKÁNÍ CLUB JEP

Československé pohraničí v předvečer 2. světové války – vnější perspektiva

80. výročí konce druhé světové války vygenerovalo druhé letošní historické, nemedicínské téma klubového setkání v Lékařském domě konané 20. května. Bylo doprovázeno ukázkami z unikátního amerického dokumentu Krize (Crisis) natočeného v létě roku 1938, kdy přijel do Československa americký producent a režisér Herbert Kline, aby zdokumentoval tehdejší krizovou situaci v Evropě. V té době vrcholilo násilí v pohraničí, vyvolávané nacistickými bojůvkami, byť oficiální tzv. Runcimanova zpráva, ovlivněna berlínskou a sudetoněmeckou propagandou, popisovala útisk Němců. Snímek byl de facto první dokumentární zprávou o blížící se katastrofě v Evropě. Členem štábu byl také významný český dokumentarista Alexander Hackenschmied, představitel české i americké filmové avantgardy.

Jak s odstupem času vnímají historici to, co se v československém pohraničí, v Sudetech, odehrávalo již od vzniku republiky? Proč se obyvatelé těchto oblastí cítili vlastně za každého režimu odstrčení a mohlo se něco udělat jinak, lépe, aby sudetští Němci nepodlehli volání „Heim ins Reich“?

Moderátoři prof. Štěpán Svačina a doc. Roman Šmucler vedli na toto téma diskusi s doc. Mgr. Jaroslavem Šebkem, Ph.D., DSc., z Oddělení moderních transnacionálních a intelektuálních dějin Historického ústavu AV ČR, Mgr. PhDr. Zdeňkem Hazdrou, Ph.D., z Ústavu historických věd Univerzity Pardubice, doc. Mgr. Martinem Veselým, Ph.D., z Katedry historie Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, PhDr. Miroslavem Kunštátem, Ph.D., z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd UK, a doc. PhDr. Kristinou Kaiserovou, CSc., z Ústavu slovansko-germánských studií Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=TQ30qXnzC2c

XLIX SETKÁNÍ CLUB JEP

Dárcovství krve, tkání a buněk – psychosociální, etické a právní otázky

Nová evropská legislativa týkající se tzv. SoHO neboli látek lidského původu (substances of human origin) si klade za cíl zlepšit bezpečnost a kvalitu těchto látek používaných ve zdravotnictví a usnadnit jejich cirkulaci v rámci EU. Regulace pokrývá širokou škálu činností, od registrace a testování dárců, přes odběr a zpracování, až po aplikaci v klinické praxi a sledování klinických výsledků. Termín SoHO se vztahuje na jakoukoli látku získanou z lidského těla pro klinické použití, tedy pro léčebné účely – tedy na krev a její složky (červené krvinky, bílé krvinky, krevní destičky a plazmu), tkáně a buňky (včetně reprodukčních buněk, embryí a křevetvorných kmenových buněk), mateřské mléko, ale např. i střevní mikrobiom.

V této souvislosti se otevírá řada nových i staronových etických a právních otázek včetně té základní: Je člověk vlastníkem svých orgánů? S moderátory prof. Štěpánem Svačinou a doc. Romanem Šmuclerem o tom 11. června hovořili doc. PhDr. Ing. Hana Konečná, Ph.D., zástupkyně ČR ve Výboru pro bioetiku Rady Evropy, Mgr. Martina Brzková z Ministerstva zdravotnictví ČR, MUDr. David Rumpík, Ph.D., reprezentant Sekce asistované reprodukce České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP, MUDr. Pavel Jindra, Ph.D., z Českého národního registru dárců kostní dřeně, Mgr. Eva Tomková, Ph.D., ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv, která je vedoucí Poradního orgánu pro SoHO, prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., předseda České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny ČLS JEP, a MUDr. Petr Turek, CSc., předseda Společnosti pro transfuzní lékařství ČLS JEP.

Záznam ke zhlédnutí:

www.youtube.com/watch?v=cxUHedrxNdk

STALO SE

Memorandum o spolupráci a Aliance pro rozvoj zdravotní gramotnosti

Na sklonku února podepsali představitelé České lékařské společnosti ČLS JEP, Státního zdravotního ústavu, Ústavu pro zdravotní gramotnost, Národní asociace patientských organizací, Národní lékařské knihovny a Národní sítě Zdravých měst ČR prohlášení o společném záměru Aliance pro podporu rozvoje zdravotní gramotnosti.

Zdravotní gramotnost jako pojem bývá velmi často zaměňována za osvětu, zdravotní výchovu či ochranu a podporu zdraví. Ve skutečnosti ji lze popsat spíše jako „znalostní kompas“.

„Orientovat se v systému zdravotnictví, umět si v něm říci o pomoc a využívat služeb systému vědomě a informovaně ve prospěch svého zdraví je dovednost, kterou by měl co nejlépe ovládat každý z nás,“ uvedla ředitelka Ústavu pro zdravotní gramotnost **MUDr. Alena Štefllová, Ph.D., MPH**. Dodala, že podle posledního průzkumu je v Česku 47 % osob starších 18 let se sníženou zdravotní gramotností (v dalších studovaných zemích je to 44 %). „Zvýšená zdravotní gramotnost

souvisí s lepším zdravotním stavem a nižší konzumací zdravotnických služeb. Tím dochází i ke snížení nákladů na zdravotní péči – udává se cca o 5 %,” dodala MUDr. Šteřlová.

„Česká lékařská společnost J. E. Purkyně je dlouhodobým garantem odborných informací směrem k laické veřejnosti, které zveřejňuje v rámci Národního zdravotnického informačního portálu. Jako partneři v Alianci sdílíme zájem o další spolupráci při přípravě a prosazování Národního plánu rozvoje zdravotní gramotnosti ČR. Jde o celý komplex úkolů, kroků a dlouhodobých i krátkodobých projektů, které spojuje snaha o zlepšení povědomí a orientace každého občana v síti služeb, nároků, možností, ale i povinností plynoucích ze zdravotního systému v ČR,” shrnul za členy Aliance **prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA**, předseda ČLS JEP.

Více informací k tématu

www.cls.cz/aktuality/memorandum-o-spolupraci-a-aliance-pro-rozvoj-zdravotni-gramotnosti-13561

STALO SE

Vize národních doporučených postupů a jejich budoucí váha

V Emauzském opatství v Praze se 25. února konala konference Národního institutu kvality a excelence zdravotnictví (NIKEZ) „Vize a směřování národních doporučených postupů a operativních doporučení“. Cílem bylo poskytnout platformu pro otevřenou, demokratickou a konstruktivní diskuzi nad tématy, která by se měla zpracovat formou doporučení, a také nad postavením a významem národních doporučených postupů a operativních doporučení v ČR.

„Jsem připraven podpořit a zavést i tvrdé změny, pokud výsledkem této konference bude shoda zástupců odborných společností na tom, že doporučené postupy by měly být *guidelines*, které se musí dodržovat a které budou součástí například reakreditací specializovaných center,” uvedl úvodem ministr zdravotnictví **prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA**.

Na něj navázal předseda ČLS JEP **prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA**, myšlenkou důležitosti garance kvality ze strany NIKEZ a ministerstva zdravotnictví. „Spory mezi odbornými společnostmi samozřejmě existují stále, ale doufám, že dnešní debata přispěje k tomu, aby zde byl fungující systém, jenž bude jednotný, rozumný, a hlavně bude mít dynamiku do budoucna.“

K upevnění postavení doporučených postupů a operativních doporučení a získání náležité vědecké rekognice přispěje také Agentura pro zdravotnický výzkum ČR. Její předseda **prof. RNDr. Ondřej Slabý, Ph.D.**, na konferenci deklaroval podporu celé agendě týkající se doporučených postupů a jejich certifikace, což je významný krok. Doporučené postupy, jež vzniknou pod záštitou NIKEZ, budou uznávány jako výstupy grantových projektů AZV a budou mít statut Certifikované metodiky.

Prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D., ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, zdůraznil, že je potřeba, aby tvorba doporučených postupů pod záštitou NIKEZ byla odpovídajícím způsobem rychlá, efektivní, avšak, pokud možno, s minimální časovou a administrativní zátěží pro odborné pracovníky. „Kromě tvorby skutečně rozsáhlých doporučených postupů, jejichž příprava trvá roky a musí být vážný důvod, proč je tvořit – i třeba

to, že je nejde adoptovat ze zahraničí, tak vytváříme operativní doporučení, která jsou tvořena relativně svižně ve snaze v týdnech, nejpozději v měsících, odpovědět na nějaký konkrétní problém,“ představil prof. Dušek účel operativních doporučení.

Roli pacientů v tvorbě doporučených postupů se věnoval **Ing. Mgr. Robert Hejzák, M.A.**, předseda Národní asociace patientských organizací. Zdůraznil, že doporučené postupy by neměly být tvořeny jen o pacientech, ale s pacienty. „Pro nás jakožto pacienty jsou doporučené postupy velmi důležité. Jde o jakýsi standard kvality – je to jistota toho, že pacientovi je zajištěna dobrá péče, že nedochází ke zbytečnému opakování některých výkonů, že je zajištěna bezpečnost a je to také důležitý nástroj pro zajištění rovného přístupu k léčbě.“

Více informací k tématu

www.cls.cz/media/nikez.pdf